

אונקלוס

ו בכז אמר לבני ישראל
 אנא יי ואפיק יתכזן מגו
 דחוק פלחז מצראי
 ואשיזב יתכזן מפלחנהזן
 ואפרוק יתכזן בדרעה
 מרמא ובדינין רברבין:
 ז ואקריב יתכזן קדמי
 לעמא ואהוי לכזן לאלה
 ותדעזן ארי אנא יי אלהכזן

בְּרִיתִי: (ו) לָכֵן אָמַר לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל
 אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵתַחַת
 סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם
 מֵעֲבַדְתֶּם וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזֵרוּעַ
 נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:

(ו) וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים
 וַיִּדְעֹתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם

תו"א ולקחתי אתכם סנהדרין קיא. המוציא ברכות לח.

בעל הטורים

(ו) לכן אמור. ב' במסורה לכן אמור לבני ישראל לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום שדורש בספרי כל מה שעשה משה
 עשה פנחס משה נעשה שליח להוציא ישראל ממצרים ופנחס יהיה שליח להוציא ישראל מגלות וכן כל הדברים שעשה משה
 עשה ג"כ פנחס. לכן עולה ק' שבזכות אברהם שהוליד בן למאה ויצחק שמצא מאה שערים ויעקב הוליד כל תולדותיו למאה
 שנים יצאו: והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי. ד' לשונות של גאולה כנגד ד' מלכויות ובאחרון כתיב ולקחתי כנגד אדום וע"כ כתיב
 ביה ולקחתי כאדם הלוקח בחזקה שהוא קשה מכולם. והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי כגימ' זה עני בישראל לא יפחחו לו
 מארבע כוסות:

רש"י

אמרתי לו וגם את הגוי אשר יעבדו דן חנכי אמור לבני ישראל אני ה'. הנאמן שהצטמתי:
 (נראה טו יד): (ו) לכן. על פי אותה השנועה: והוצאתי אתכם. כי כן הצטמתי, ואחרי כן

לקוטי הלכות

אל ה', כמו שכתוב שם בפרשה: "וגם הקימתי את בריתי וכו' וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל". כי עקר הולדת המחין מתעלומתו הוא על-ידי הצעקה: וכל זה צריך כל אדם לידע בכל זמן שכל זה עובר גם עתה על כל אחד ואחד ומשכיל על דבר טוב החפץ באמת לאמתו יבין מזה עצות והתחזקות להתקרב לנקדת האמת, וכשרואה שבאין על דעתו קשיות ובלבולים בפה וכמה הוא צריך לצעק לה' יתברך, פי על-ידי צעקה מולידין המחין מתעלומתו. (יורה דעה - הלכות גילוח ה' - אות 4)

1

2

3

4

דאתותבוו ביה: ה ואף קדמי
שמיע ית קבילת בני
ישראל די מצראי מפלחין
בהון ודכירנא ית קימי:

תו"א ואזכר את ספר הוהר פ' האוינו:

בה: (ה) וגם אני שמעתי את
נאקת בני ישראל אשר מצרים
מעבדים אתם ואזכר את

בעל הטורים

(ה) נאקת. בא"ת ב"ש טתד"א כגימ' האבות לומר לך שעלתה צעקת האבות ותפלתם:

רש"י

(ה) וגם אני. כמו שהלצתי והעמדתי הצריתי ישראל הנואקים: אשר מצרים מעבדים אתם
יש עלי לקיים, לפיכך שמעתי את נאקת בני ואזכור. אומו הצרית, כי צרית בין הצמרים

עיקר שפתי חכמים

ז דק"ל מאי וגם אני שמעתי משמע שגם אחרים שמעו. ע"כ פ' וגם אני צריך לקיים כשכול ב' דברים ושמעתי מלחא באפי נפשה ר"ל לפיכך שמעתי.
והפי' של הפרשה זו וידברו אלהים משפטים. ויאמרו אליו על שאמר משה למה זה שלחתני א"ל הקב"ה אני ה' שנאמן לקיים הבטחותי. ואל תאמר כיון
שלא הבטחתים בשם ה' כי אם באל שדי איני מוכרח לקיים. אבל וגם הקימותי את בריתי וכו' לכך וגם אני צריך לקיימו הלכך שמעתי וכו'. וצריך
להתיאם ממצרים וצריך אני לקיים ועבדום וכו' וגם את הנני יעבדו דן אנכי ואזכור את בריתי והו ברית בין הבתרים שהבטחתי על הארץ. וגם על דן
אנכי בפעם אחת וזה התשובה על למה זה שלחתני וכו':

לקוטי הלכות

(ה) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל - מה שמאן משה רבנו הרבה בשליחותו פשעלחו ה' יתברך להוציא את ישראל ממצרים ופען בפמה מענות: ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהם וכו', והן לא יאמינו לי וכו', וכן הרבה, עד שבסוף אמר: שלח נא ביד תשלח וכו', פי ידע שקשה מאד להכניס הדעת בישראל, פי עדן לא קדשו את עצמן פראוי, פי ידוע שישראל אז לא היו עדן ראויים לגאולה, כמו שכתוב ביהוקאל פסימן ט"ו: וכמים לא רחצת למשעי וכו' עד ואעבר עליו ואראך מתבוססת בדמוך וכו'. על-כן היה קשה מאד להכניס בהם הדעת האמת, שבזה היה תלוי כל גאולתם, אבל ה' יתברך הכריחו לילך ולהאיר בהם הדעת ולהוציאם פי חמל עליהם בזכות אבות ודלג על הקץ, כמו שכתוב קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות וכו'. פי ה' יתברך ראה שאם לא יאיר בהם הדעת כלל, אם פן מהיכן יזכו לגאולה, פי

(א) ראה שאני אפטר להמתין בגאולתם עד שיקדשו את שבעת הגרות פראוי פאפן שיהיו ראויים להשגת המקיפים עלידי קדשתם (ועיין לקוטי מוהר"ן א', כ"א - שהשגת המקיפים והרעת הגעלמים מהבן אדם, הוא על ידי צעקה לה' וקדושת שבעת הגרות, העניים והפה וכו'...), פי אי אפטר להמתין על זה, פי הפעל דכר מתגבר מאד, וחס ושלום באריבת הזמן ישתקעו לגמרי בגלות ונהמת מצרים חס ושלום פמוכא, שאם היו ישראל חס ושלום מתמהמהים עוד פרגע פמצרים, היו גשארים משקעים שם חס ושלום, שזוהו סוד ולא יכלו להתמהמה וכו' פידוע, על-כן חמל עליהם ה' יתברך ודלג על הקץ והאיר בהם הארת הדעת עלידי משה רבנו הארה נפלאה, אף-על-פי שלא היו ראויים לזה עלידי מעשיהם, ועלידי זה נתעוררו לשוב לה' יתברך בבחינת משכני אחריו נרוצה, וכעין שפרש רש"י שם, עין שם, אבל עדן היה להם בחירה גדולה, פי עדן היה קשה להם קשיות ומכוכות הרבה, פי

(1) (2) (3) (4)